

Pradžia>Pinigai ir piniginiai reikalavimai>Ieškiniai dėl nedidelių sumų

Civilinės teisenos srityje nebaigtos procedūros ir procesai, pradėti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, bus tęsiami pagal ES teisę. Remiantis abipusiu susitarimu su Jungtine Karalyste, atitinkama su Jungtine Karalyste susijusi informacija E. teisingumo portale bus saugoma iki 2024 m. pabaigos.

Ieškiniai dėl nedidelių sumų

Gibraltaras

1 Ar numatyta konkrečių reikalavimų dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra?

1.1 Procedūros taikymo sritis, didžiausia reikalavimo suma

Gibraltare Aukščiausiasis Teismas turi jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl nedidelių sumų, kuri taip pat žinoma kaip ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra. Didžiausia piniginė suma, kurios neviršijus taikoma ieškinių dėl nedidelių sumų procedūra, yra 10 000 GBP. Vis dėlto ieškinių suma nėra vienintelis veiksnys, į kurį atsižvelgiama. Taip pat atsižvelgiama į tokius veiksnius kaip ieškinių pobūdis ir suma bei pasirošimo, kurio reikia siekiant užtikrinti, kad ieškiny būtų išnagrinėtas teisingai, pobūdis. Tam tikromis aplinkybėmis paprastos bylos, susijusios su 10 000 GBP viršijančiomis sumomis, gali būti nagrinėjamos pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, jeigu su tuo sutinka ieškovas ir atsakovas.

Priimdamas sprendimą dėl bylos nagrinėjimo – bylą nagrinėti pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą ar bendrąja tvarka – teismas atsižvelgs ne tik į ieškovo ir atsakovo nuomones, bet taip pat į šiuos veiksnius:

ieškinių suma paprastai turėtų neviršyti 10 000 GBP;

ieškinių pobūdis – paprastai tai yra vartotojų ieškiniai (pavyzdžiui, dėl parduotų prekių, nekokybiškų prekių arba darbų), ieškiniai dėl nelaimingų atsitikimų, ginčai dėl prekių nuosavybės teisių bei nuomotojų ir nuomininkų ginčai dėl remonto, užstatų, nuomos mokesčio įsiskolinimų ir kt., tačiau ne dėl turto valdymo. Priimdamas sprendimą dėl bylos nagrinėjimo pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą teismas atsižvelgs į ieškinių sumą ir pasirengimą, kuris būtinas, kad būtų galima teisingai išnagrinėti bylą. Teismas atsižvelgs į tai, kad ši procedūra turi būti pakankamai paprasta, kad žmonės, jeigu pageidauja, galėtų patys sau atstovauti be solisitoriaus pagalbos. Pavyzdžiui, ieškinių galutiniam išnagrinėjimui turi būti reikalingas tik minimalus pasirošimas. Bylose, kurios nagrinėjamos pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, paprastai turi nebūti daug liudytojų ir jose neturi kilti sudėtingų teisinių klausimų.

Jeigu ieškinių suma nesiekia 10 000 GBP, tačiau ieškiny susijęs su asmens sužalojimu, gyvenamųjų patalpų prasta būkle ir žala, patirta dėl prastos būklės, byla nebus nagrinėjama pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, nebent kiekvieno iš ieškinių sumos, susijusios su asmens sužalojimu, prasta patalpų būkle arba žala, neviršys 1 000 GBP.

Kai ieškiniai, kurių suma viršija 10 000 GBP, nagrinėjami pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, taikomos skirtingos taisyklės, susijusios su bylinėjimosi išlaidomis. Tokiais atvejais bylą laimėjusi šalis galės reikalauti, kad bylą pralaimėjusi šalis padengtų bylinėjimosi išlaidas, įkaitant solisitoriaus išlaidas. Vis dėlto šios išlaidos negali viršyti tų, kurios būtų priteistos, jeigu byla būtų nagrinėta pagreitinoto proceso tvarka. Daugiau informacijos apie bylinėjimosi išlaidas pateikta toliau.

1.2 Procedūros taikymas

Nors daugelis ieškinių iki 10 000 GBP nagrinėjami pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, tai nėra automatiškai vykstantis procesas. Priimdamas sprendimą dėl procedūros, pagal kurią byla bus nagrinėjama, teismas nagrinėja bylos šalių nuomones. Nors ieškinių suma yra mažesnė kaip 10 000 GBP, teismas gali nuspręsti bylą nagrinėti bendrąja tvarka, o ne pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą.

Kai ieškiny ginčijamas (arba pareiškiamas prieštaravimas), ieškovui nusiunčiama atsakovo prieštaravimo kopija. Bylos šalys taip pat turės pateikti „Bylos priskyrimo klausimyną“. Klausimyne bylos šalių pateikiama informacija teismui padės priimti sprendimą dėl tinkamiausios bylos nagrinėjimo procedūros. Jeigu bylos šalys nusprendžia, kad atvejis turėtų būti nagrinėjamas kaip ieškiny dėl nedidelės sumos pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, atitinkama bylos šalis tai turėtų nurodyti klausimyne. Vis dėlto, nors į ieškovo ir atsakovo nuomones atsižvelgiama, pagal kokią procedūrą nagrinėti bylą, sprendžia teisėjas.

Kaip nurodyta pirmiau, teismas gali nuspręsti, kad ieškiny, kai jo suma yra iki 10 000 GBP, nagrinėjamas bendrąja tvarka. Toks sprendimas priimamas bylos nagrinėjimo pradžioje.

Teismas savo nuožiūra gali, jeigu mano, kad to reikia, iš naujo priimti sprendimą bylą nagrinėti ne pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, bet bendrąja tvarka. Kai ieškinį nusprendžiama nagrinėti pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, o vėliau nusprendžiama bylą nagrinėti pagal kitą procedūrą, bylos nagrinėjimo pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą bylinėjimosi išlaidų taisyklės tampa netaikomos bylą priskyrus nagrinėti pagal kitą procedūrą. Nuo bylos nagrinėjimo priskyrimo iš naujo bus taikomos pagreitinoto bylos nagrinėjimo arba bylos nagrinėjimo pagal kelias procedūras bylinėjimosi išlaidų taisyklės.

1.3 Formos

Nustatytos atitinkamos formos, naudojamos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūroje, ir jas naudoti privaloma.

Norėdamas pareikšti ieškinį ieškovas turi užpildyti N1 formą, kurioje pateikiamos tiek ieškovui, tiek atsakovui skirtos pildymo instrukcijos. Užpildęs formą ieškovas turi padaryti po vieną kopiją sau, teismui ir kiekvienam iš atsakovų. Kiekvienam atsakovui teismas išsiunčia po kopiją. Daugiau informacijos galima rasti puslapyje „Kreipimasis į teismą“.

Kaip nurodyta anksčiau, jeigu ieškiny ginčijamas, teismas nusiųs prieštaravimo kopiją ieškovui, o bylos priskyrimo klausimyną – abiem šalims.

Jeigu teismas nusprendžia, kad byla nagrinėtina pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, jis bylos šalims nusiunčia N157 formą (pranešimas apie bylos priskyrimą nagrinėti ieškinius dėl nedidelių sumų nagrinėjamam teismui), kurioje pateikiama informacija apie teismo posėdžio laiką ir veiksmus, kuriuos reikia atlikti jam besiruošiant.

Kai ieškinių suma viršija 10 000 GBP, tačiau abi bylos šalys susitarė, kad byla būtų nagrinėjama pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, teismas nusiunčia N160 formą (pranešimas apie sprendimą bylą nagrinėti pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (bylos šalims sutikus)). Joje taip pat pateikiama informacija apie teismo posėdžio laiką ir veiksmus, kuriuos reikia atlikti jam besiruošiant.

Kai teismas nusprendžia, kad ieškiny gali būti nagrinėjamas tik rašytinio proceso tvarka nerengiant teismo posėdžio, jis bylos šalims išsiunčia N159 formą (pranešimą apie sprendimą bylą nagrinėti pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (bylos šalims sutikus)). Joje nurodomas terminas, iki kurio

ieškovas arba atsakovas pateikia teismui prieštaravimą dėl sprendimo bylą nagrinėti tik rašytinio proceso tvarka. Kuriai nors iš bylos šalių pateikus prieštaravimą ieškiny s nagrinėjamas teismo posėdyje. Atsakymo nepateikimą teismas gali laikyti sutikimu.

Kai bylos šalis pralaimi bylą, tačiau atitinkamame teismo posėdyje nedalyvavo nė viena iš bylos šalių ir joms nebuvo atstovaujama, naudojantis N244 forma (prašymo forma) prašoma panaikinti teismo sprendimą.

1.4 Pagalba

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra turi būti paprasta, kad patys sau atstovaujantys asmenys (*litigants-in-person*) galėtų lengvai suprasti teismo procesą. Kai ieškovas arba atsakovas bylinėjasi patys, teismas į tai atsižvelgia ir bylą nagrinėja taip, kad pats save ginantis asmuo galėtų suprasti bylos eigą ir bylos šalims keliamus procesinius reikalavimus.

Jeigu ieškovas arba atsakovas nusprendžia nesinaudoti teisininko paslaugomis, su juo teismo posėdyje gali dalyvauti koks nors asmuo, kuris gali kalbėti jo vardu. Toks asmuo vadinamas teisinės kvalifikacijos neturinčiu atstovu ir tai gali būti bet kuris bylos šalies pasirinktas asmuo, pavyzdžiui, sutuoktinis, giminaitis, draugas ar patariantis kolega. Jei įmanoma, teisinės kvalifikacijos neturintis atstovas neturėtų būti liudytojas. Teisinės kvalifikacijos neturintis atstovas teismo posėdyje negali dalyvauti nedalyvuojant asmeniui, kuriam jis atstovauja, nebent bylos šaliai teismas suteikė leidimą leisti teisinės kvalifikacijos neturinčiam atstovui atstovauti bylos šaliai jai nedalyvuojant.

Konsultuojančioms agentūroms gali kilti sunkumų išleidžiant savo darbuotojus atlikti teisinės kvalifikacijos neturinčių atstovų funkcijų teismo posėdžiuose, todėl, jeigu jų pagalba reikalinga, bylos šaliai rekomenduojama į jas kreiptis kuo anksčiau. Konsultuojančios agentūros informuoja bylos šalis, ar jos gali padėti. Kai kurie teisinės kvalifikacijos neturintys atstovai gali norėti gauti užmokestį ir bylos šalis turi užtikrinti, kad turėtų tikslią informaciją apie užmokestį. Netinkamai besielgiančiam teisinės kvalifikacijos neturinčiam atstovui teismas gali nurodyti palikti teismo posėdį.

Bylos šalis yra atsakinga už savo paskirto teisinės kvalifikacijos neturinčio atstovo užmokesčio sumokėjimą net jeigu ji bylą laimės. Todėl ji turi įvertinti, ar atsižvelgiant į ieškinio sumą verta patirti tokias išlaidas. Be to, teisinės kvalifikacijos neturintys atstovai, kurie už atstovavimą ima užmokestį, gali nepriklausyti profesinei organizacijai, ir, jeigu bylos šalies netenkina jų pagalba, nėra reguliavimo įstaigos arba organizacijos, kuriai galėtų būti pateiktas skundas.

Negalią turinčios bylos šalys gali pasinaudoti papildoma pagalba. Jeigu bylos šalis turi negalią, dėl kurios sunku atvykti į teismą arba bendrauti su teismu, ji turėtų susisiekti su atitinkamu teismu, kuris gali turėti galimybę suteikti papildomą pagalbą.

1.5 Įrodymų rinkimo taisyklės

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra yra kur kas mažiau formalizuota ir griežtos taisyklės dėl įrodymų netaikomos. Pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą nagrinėjamas paprastesnės bylos dėl mažesnių sumų. Todėl teismo posėdyje teismas gali bylą nagrinėti bet koku, jo manymu, sąžiningu būdu. Teismui nekeliamas reikalavimas įrodymus rinkti parodymus duodančiam asmeniui prisiekius ir teismas gali nuspręsti apriboti kryžmines apklausas, jeigu mano, kad tai yra tikslinga. Vis dėlto teismas privalo motyvuoti savo sprendimą dėl kryžminių apklausų apribojimo. Teismas gali nuspręsti pirmiausia pats užduoti klausimus bet kuriam arba visiems liudininkams, tada leisti tai daryti kitiems.

1.6 Rašytinė procedūra

Jeigu teismas mano, kad ieškiny s gali būti išnagrinėtas tik rašytinio proceso tvarka nerengiant teismo posėdžio, teismas nurodys bylos šalims naudoti N159 formą (žr. pirmiau). Pranešime nurodomas terminas, per kurį ieškovas arba atsakovas turi informuoti teismą, ar jis arba ji prieštarauja tam, kad byla būtų išnagrinėta rašytinio proceso tvarka. Kuriai nors iš bylos šalių pateikus prieštaravimą ieškiny s nagrinėjamas teismo posėdyje. Atsakymo nepateikimą teismas gali laikyti sutikimu. Jeigu nė viena iš bylos šalių neprieštarauja teismo sprendimui nerengti teismo posėdžio, byla gali būti išnagrinėta tik rašytinio proceso tvarka.

1.7 Sprendimo turinys

Gibraltaro teismų sprendimuose paprastai įtvirtinamas teisėjo sprendimas ir visi bylos šalims teikti nurodymai. Vis dėlto teismas privalo nurodyti pagrindinius savo sprendimo motyvus, išskyrus atvejus, kai sprendimas priimamas žodžiu ir teismas padaro tokio sprendimo įrašą. Motyvus teismas gali pateikti tiek glaustai ir paprastai, kiek tą leidžia bylos pobūdis. Paprastai motyvus teismas pateikia žodžiu per teismo posėdį, tačiau tą jis gali padaryti vėliau raštu arba per tuo tikslu jo surengtą teismo posėdį. Kai sprendimą teismas priima nerengiant teismo posėdžio, jis turi parengti pranešimą dėl savo motyvų ir jo kopiją išsiųsti kiekvienai iš bylos šalių.

1.8 Išlaidų atlyginimas

Atlyginant išlaidas taikomi apribojimai. Šiuo metu bylą laimėjusi šalis gali turėti galimybę reikalauti atlyginti šias išlaidas:

visus jos sumokėtus žyminius mokesčius;

ne didesnę kaip 260 GBP sumą už teisinės konsultacijas, jeigu kartu su ieškiniu buvo pateiktas prašymas įpareigoti (nurodymas kam nors ko nors nebedaryti) arba nurodymas imtis tam tikrų veiksmų (nurodymas, ką nors priversti imtis tam tikrų veiksmų, pavyzdžiui, nurodymas nuomotui atlikti remontą); atlyginamos tik šių rūšių teisinės išlaidos;

ne didesnę kaip 90 GBP už dieną sumą, mokėtiną bylą laimėjusiai šaliai ir visiems jos liudytojams dėl pajamų praradimo, susijusio su dalyvavimu teismo posėdyje;

pagrįstas išlaidas, skirtas padengti papildomas bylos šalies arba liudininkų keliones arba nakvynes;

jeigu teismas yra suteikęs leidimą kviesti liudytoją ekspertą ir vėliau tokį liudytoją pakvietusi bylos šalis laimi bylą, teismas gali bylą pralaimėjusiai šaliai nurodyti padengti tam tikrą dalį šių išlaidų. Vis dėlto teismas negali priteisti didesnės kaip 200 GBP už vieną liudytoją ekspertą sumos. Ši suma gali nepadengti visos eksperto kainos, ypač jeigu ekspertas parengia atskaitą ir dalyvauja teismo posėdyje;

teismas gali nurodyti netinkamai besielgusiai bylos šaliai padengti kitas išlaidas;

kai ieškinio finansinė vertė viršija ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrai taikomą ribą, tačiau teismas nusprendė ieškinį nagrinėti pagal ieškiniams dėl nedidelių sumų taikomą procedūrą, išlaidos vertinamos pagal šiai procedūrai taikomas taisykles, nebent bylos šalys susitaria, kad turėtų būti taikomos pagrėitintam bylos nagrinėjimui taikomos nuostatos.

1.9 Galimybė apskųsti sprendimą

Jeigu bylą pralaimėjusi šalis nori apskųsti teismo sprendimą, tam jai reikalingas leidimas. Jeigu ta bylos šalis dalyvauja teismo posėdyje, kuriame priimamas sprendimas, teismo posėdžio pabaigoje ji gali paprašyti teismo leidimo.

Sprendimą apskųsti norinti bylos šalis turi turėti tinkamą apskundimo pagrindą (arba motyvus). Ji negali tiesiog prieštarauti teismo sprendimui, manydama, kad priimtas netinkamas sprendimas.

Jeigu bylos šalis nori apskųsti sprendimą, ji turi veikti greitai. Laikotarpis, per kurį sprendimą skundžianti bylos šalis turi pateikti apeliacinį skundą, yra ribotas. Jeigu bylą pralaimėjusi šalis nedalyvavo teismo posėdyje ir jai nebuvo atstovaujama, ji gali paprašyti, kad tame teismo posėdyje priimtas sprendimas būtų panaikintas ir ieškiny s būtų išnagrinėtas iš naujo.

Ši bylos šalis prašymą turi pateikti ne vėliau kaip per 14 dienų nuo sprendimo gavimo dienos. Norėdama pateikti prašymą ji turi paprašyti teismo išduoti N244 formą (prašymo formą).

Bylos šalims teismas turi nurodyti, kada jos turi atvykti į teismo posėdį, kuriame teismas nagrinėja prašymą.

Prašymą dėl teismo sprendimo panaikinimo teismas leis pateikti tik jeigu:

bylos šalis turi pagrįstą priežastį
nedalyvauti arba nebūti atstovaujama teismo posėdyje arba
raštu nepranešti apie tai teismui;
ir bylos šalis turi realių galimybių laimėti bylą ieškinį išnagrinėjus iš naujo.

Jeigu bylos šalies prašymas patenkinamas ir teismo sprendimas panaikinamas, teismas surengs naują ieškinio nagrinėjimo posėdį. Jeigu dėl ieškinio nekyla klausimų, teismas gali nuspręsti bylą nagrinėti iškart išnagrinėjęs prašymą.

Paskutinis naujinimas: 01/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriešima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.